

TYGR A BYENA,

Národní
Napoleon III. a Eugenie.
Historický román z posledních dob.

(Pokračování z 11.)

"Ať i toto tajemství vypátrá, budou vám věřit všechny pokladnice národů. Ale v tom jste již došla skutečného výsledku, o kterém jsem se nejprve bavil. Já právě přicházím se vás zeptat, za jakou cenu byste mi ten svůj prostředek postoupila."

Trávila pohleda na hraběte chladněji než dříve, jako by byla jeho tajná myšlenky vypátrána a odhalena.

"Moje tajemství není na prodej, pane hrabě," odpověděla konečně prvním hlasem.

"Vidíte, jak nechtím abyste mi to tajemství sdělila. Jen mi dejte nějaký prášek, anebo hlačeň kousek svého odvaru."

"Toho by se mohlo zneužít," "Já vás ale upozorňuji, že z toho nedám ani špetku z ruky."

"To nemůže být, pane hrabě," "Ale vy přece navrhujete nemoc..."

"Někdy..." "Chtěla byste mi prokázat nějakou službu?"

"Vysvětlete to tedy..." "Na námitku Beauregard, nedávka Paříže, byli dáma..."

"Hraběnka de Beauregard, Žofie Howardova..." "Ale vy víte všechno, jak pozoruju..."

"Proto se mnou můžete mluvit bez obavy, pane hrabě..." "Hraběnka de Beauregard si přeje smrt..."

"Já rozumím—dále..." "Ona se již tohoto života nabažila—světlá od té doby, co nedočkala svého otce, co jí často tělesně nemoc navrhují..."

"A vy byste ráda tu hraběnku do toho trápení zbavila?" "Ale váším uměním, paní Beauregardová..."

"Ne, to se může stát, pane hrabě. Mluvte dále..." "Já vám nabízím deset tisíc franků za ten váš prostředek..."

"Mohl byste hraběnku vidět, aby mne nepozorovala?" "Ano, když to právé musí být..."

"Dovede mě k němu a druhý den na to nebudete již Žofie Howardova číslaťová žádnou nepřítomnost dlelati..."

"Všchno! Já vám ještě dám vědět, v které večer my dva spolu sámem Beauregard zavítáme. Zde máte polovku té sumy co žádávek, pravil Bacciochi, obdržíte travičku paklik bankovek..."

"Druhou polovici ode mne dostanete až po vykonání své úlohy..." "Mé díky, pane hrabě," pravila Gabriela, a její sestra odtiřkla nyní docela jinak, než dříve, neboť měla již peníze v ruce..."

"Teď mi ještě udejte, jak by se k vám mohl člověk dostat..." "Zřítva večer poště své dceru do Tuillerií—dejte jí tuto vstítku..."

Bacciochi četl předešlé stránky do své tabulky a dfti a z jedné vstítky travičky. Umýšlel se ale jinak. Strčil tabulku zase do kapsy a pravil dále:

"Však ne. Řekněte své dceři, aby se ptala na hraběte Bacciochiho: sloadiči je kam nás dovedou, a já jí pak řeknu, v který večer bych pro vás přišel..."

"To nejde pane hrabě..." "Proč by to nešlo?" "Moje dceř, Markéta, nemůže o tom vědět, co se mezi námi udělo..."

"A světit to papíru—to také nejde. Jen tam pošlete svůj dopis: ona nebudě mít ani tušeni, o se vlastně jedná. Já jí neřeknu nic více, než jen, a ty jak budeš, to vědět, že máte tohoto dne večer o deváté hodině na náměstí de la Concorde na mne čekati, a pak pojedete se mnou na zámek Beauregard, O všem ostatním se postarám já..."

Právě v tuto chvíli bylo na dveře tohoto pokojíka slabě zaklepáno...

Bacciochi se patrně zamkl, a jaké travička sblouda, v okamžiku byla zase jako by nikdy chladně, sdrhla se a pravila:

"Jen seďte, pane hrabě..." "Pak šla ke dveřím otevřela je, Průd dvojná stla tustý hospodský, jeho dvojná stla tustý hospodský, jeho dvojná stla tustý hospodský..."

"Ticho," pravil septem, vehá se do pokoje. "Je váš host ještě zde?"

"Ano..." "Vidíte vás zde vidím. Musíte pryč, za hodinu bude celý den časem a prohlédna. Ten oden chop zabli dno druhého a stekl. Teď budou zde všicko prohlédnati. Děje se, abyste přišel pryč, sice budete mít z toho nepřítomnosti..."

Bacciochi zbledl, neboť by za to bylo velmi nepřítomnosti bývalo, kdyby se byl zde setel a dvadní zřízení, několi by byl jen své jméno zde udati potřeboval, aby ho hned zase propustili...

Trávila na pohleda dotasfym zrakem.

"Já vám děkuju za vaši pozornost," pravil Bacciochi hospodskému, a šepal pak od tohoto odstupit:

"Břítva večer obkázám vaši dceru..." "Já jí tam pošlu. Teď pospěš..."

"Buďte tak laskav pane hospodský a vyveďte mne ven. Já se vám za to odměním."

Hospodský vedl nejvyššio komoňio k malým zadním dveřím a pustil ho jimi na ulici.

V císařově komnatě.

Druhého dne odebral se marké de Montholon do Tuillerií.

Jeden bratr jeho otce býval za dřívějších dob důvěrným přítelom Ludvíka Napoleona, a proto si dělal markýz nyní tím větší nádej, že nebude jeho rozmluva bez výsledku, kterouž chtěl a čísařem mít.

Záležitost, týkající se prince de Camerata, jeho domnělá smrt a opětně se objevení—dala podnět k rozsáhlému vyšetřování, a taktoli ze všeho tohoto vyšetřování nic určitého na jeho nevyšlo, byli přece někdyti židovci ve vězení La Roquette svých útud zbaveni, neboť to bral policejní prefekt Pietri velmi píseň na váhu, podobně mu byl čísař svou nesjoknězání za to projevil.

Princ Camerata byl ovšem zase obzobletosti Bacciochiho nekoňdnoým uměním, a tudíž odložená uperula jej tím více v Napoleonově přítání, ale vzdor tomu se hallia v jakési nepříkonečné tajemnosti, a čísař i čísařovna byli oba libalovými zájmí proti vypovězenému princí naplněni.

Rozmluva markýze de Montholon byla dlouhá a bouřlivá. Marké byl náležitě nespůsobem objasněni stranu toho, co se bylo s Dolores a s princem de Camerata dlo, a nazýval to tajemní a hanebnými přetichami, ježť přý se špatní rádcové čísařovi dopustili. Čtěl, aby byla celá ta věc přisvětlěna, a oběti těchto dvořanských přetich aby byly zase na svobodu propuštěny, i vyjádril se ku konci, že by tím čísař nejlépe dokázal, v jakém poměru k těm přetichám svých neohodných dřívěrných stoji.

Napoleon potlačil tak daleko svůj vnitřní vztek, že přijal na oko markýzovo vyjádření se vši ochotou, ale ku konci pravil, že co se týče záležitosti Dolores Kottinové, že o tom neví ničeho, ale v záležitosti prince de Neměže proto nic dělati, poněvadž musí on, jako každý jiný občan zákonní řetiti. Princ Camerata jednal přý postele a přeběhnutí, a nyní se musí jen posty neptjemně následky přispívati—zejména proto, že uživi nepřavého jména, a že plostupní zákaz týkající se souboje.

Markýz se nadarmo snažil, aby upamatoval Napoleona na zaslíbenou a hrdisinskú Nylu tohoto mladého a udatného generála.

Napoleon pokrčil pouze ramennama a vyjádřil se, že neměže podobné výroky soudu odvolati, pakli neches zákonům odejmuti váznost.

Konec této rozmluvy byl při krý a hrozivý.

Markýz se nemohl zdržeti, aby byl ostrými slovy čím dál, tím více se zmaňajíc přechmaty vlády nekárá a na nešťastné z toho následky neokouzalo. Ludvík Napoleon byl ale ve svých odpovědích velmi zdržlivý, neboť pravil, že jsou mužové, jako jeho vnařík de Montholon, pro jeho vnařík de velmi nebezpečnými nepříteli, a proto se v něm tím více vředli předsevzeti, nechat prince de Camerata ještě déle na Cayenne se trápit a učinit ho na vždy nekoňdnoým.

Pročť dšámi markýz pravý opak toho, co byl zamýšlel. Když odcházel od čísaře, lítoval toho, že byl své zleobčtné slova na takové neohodněno slova zahodil, aniž by byl svému příteli pomoci mohl: za to měl ale také vřdněti, že nyní ponal povaha onoho muže, jenž stál v čele francouzského národa.

Když se vrátil do svého bytu, poznal mu Juan hned na obličeji, že pro prince de Camerata žádná naděje není. Pokročil mu vstříc, podal mu ruku a pravil:

"Proto se s mne nechtějte, jestli se již toto nešťastná, jenž má být u nězdravé krajně za krátký čas pochovan, sám vysvobodim a budto šli, anebo nášitím jeho katanám z rukou ho vyrvu..."

"Je se v něm nespěnáli," napomínal jej markýz o otcovskou laskavostí.

"Prince musíme dostat na svobodu. Já na to nasadím svůj život. A hie, to je poděkovaný, jakého se nejdutnějšímu mužům z francouzského vojska dostává. Pak je to skutečnou kleboun, a fadch tohoto vojska bojovati, a přisáže čas, že bude jen vyvrhel slovenářstva vyžiti místa ve vojště zastupovati."

"Ta nepěcha se s trestem nojme, má pravdu, příteli," dolozil markýz. "Hejť Báh, aby neštítel tento trest uobom Francii, nřněž jen ty, kdož jsou vinni..."

Od té doby uzavřelo v Juanovi předsevzeti, aby stýh co stýh princ de Camerata vysvobodil, i zanášel se ještě dlouhý čas svými plány, aniž by je však byl markýzovi sdělil, dokud nebyly ve všechny strany dobře promyšleny.

Když byl markýz de Montholon z čísařovy komnaty odcel, přišel tam jeho poctivý dřívěrník, nejvyšší komoň Bacciochi, jenž byl na strýce čísařova se vyděl.

Co spoliu tito dva mužové po celou hodinu mluvili, co všechno Bacciochi čísařovi odhalil, nevě-

zeme Hei, poněvadž je nikdo neposlouchal. Také se neměže s jistotou udati, sdali Napoleon a Eugenie, jak se s mnoha stran tvrdí, ukrajných žin Bacciochiho, že za to brzo následovaly, útastnými byli—ale že jim byly následky z toho vítány, neměže nikdo upřiti. Eugenie neuvádivě Žofii Howardovou právě tak, jako nenáviděl Napoleon prince de Camerata.

Po této důvěrně rozmluvě, kterouž měl Bacciochi s čísařem v jeho komnatě, zůstal také u čísařského stolu, byv od svého pána na milostivě přijat. Ale zdálo se, že mělo i toto pozvání zase účinnu, poněvadž Bacciochi zase čísaře do jeho komnaty doprovodil, dav dříve svému služebníkovi rozkaz, aby dříve, které k večeru po něm ptáti se bude, do čísařského komnat uvedl, a sice skrze přední pokoje, v nichž nejsou ani poobčovníkové, ani komoňi.

Takové rozkazy se strany Bacciochiho nebyly ostatně nic nového, neboť chodily zde i v paláci Elysejském velmi často krásné dívky takovýmito prázdými sálony, a nejvyšší komoňi byli z toho ohledu výborní znalci, jenž věděli, čím se nejlépe svému pánu strýci zavděčí.

K rozkazu své matky, kteréž se Markéta Belangerová jako dračice bála, a proto každé její poručení bez odkladu konala, vstoupila tuto dívka do Tuillerií. Přes vybledlé světy šaty měla přehozený starý šat, kterýž držela v proudu dohrady stánu; na hlavě měla malý neohodněný kloboček.

Třásla se, jako by se byla nějakého neštěstí strachovala, když kráčela nahoru po schodech do onoho oddělení zámku, kde bydlel Bacciochi. Několikrát ji napadlo, aby se zase vrátila, ale to neměla udělati, neboť znala železnou příměstí své matky, i věděla, že by jí tato těžce potrestala, kdyby se vrátila s nepříznivou zenu. Tato ubohá a třesoucí se dívka jako holubička mezi dvěma jestlby.—zde i doma byl její osud ukrať.

Konečně si přece dala srdnatosti a přiblížila se k pokojům, chci se zeptati sloužících v předním pokoji na hraběte Bacciochiho.

Sklopila své krásné oči studem, když líto nesyťati hejskavý, usmívajíc se, od hlavy až k patě jí probíhali a jeden na druhého mrkali. Pak šla za sloužícím, který jí vedl celou tadou prázdých pokojů, do oddělení, kde bydlel čísař. Nevěděla sama, kam jde, i musela plátni rozkaz své matky.

V salóně před soukromou komnatou čísaře, přijal jí od sloužících Bacciochi. Prohládl si jí i znal, že jest v skutku velmi krásná, a že se hodí úplně pro jeho pána,—jen jí napřel jist, že mu bude za to vděčen.

Bacciochi uvedl pak nesmlouvanou dívku do čísařovy komnaty a řekl jí, že tam obdržel odpověď.

Toto nevině dítě věřilo tomu padouchovi, jenž lmed na to zase z čísařovy komnaty vyšel.

Co se dále dlo, o tom vypovídají papíry, které se roku 1870 v Tuilleriích mezi tajnými listinami našly.

Za půl hodiny na to vyzvala Markéta klekoubku, s rozoučchanými vlasy a s vyděšenou otima, jako utváňval kři, která za každou cenu před schůdkem se zachránila, a mimo to mohl již napřel vědět, že ho zavezou do nějakého jiného vězení, které jest pevnější a jistější.

Asi za hodinu zastavil se povoz před tvrzí Ivry. Sem se obyčejně sváželi takoví nešťastníci, kteří měli být z země vyvezeni, a proto se princ nemělo zelek, když vystoupil z povozu a viděl, kam ho vedou.

"Tedy mne vedete do Ivry?" zvolal chvějíc se hlasem. "A proč? Co chcete se mnou dělat?" "Jon pojede s námi k velitelovi strážní," odpověděl vůdce městských strážníků, "od toho se již dovíte, co se s vámi stane..."

"Ne, toho bych se byl nenadál!" zvolal princ, "že mám být jako zločince deportován..."

"Já o tom nic nemám, pane. Jen pojďte s námi." Camerata byl odveden na pevnost a tam byl na strážnici až do rána co vězeň držán.

Pak byl veden dostatečným průvodem vojáků k velitelovi, jenž byl hleďm povýžen a nadutý, kterýž byl slepým vykonáním obdržených rozkazů v měsici listopadu 1851 své štěti zalozil.

Tento dál od svého písaře osobnost princova zjistil, a poručil pak, aby ho odvedli do vězení.

"Dovoďte, abych se vás měl seřpat, zdáží budu také mezi deportovanými?" tážal se Camerata.

"Vy přijдете na Zertřív ostrov, jako by se bylo nestalo, a spal doela bez starosti."

Jestí přede dnem byli všaňová, kteří měli být na Cayenne vyvezeni, do velké železného vozů naloženi a pod silnou stráž k nádráží dopraveni. Tam již byli vagony se zamříženými okny pro nich pichystány. Nastříkali je do nich, a do každého vozů dali také několik obzobletých vojáků a odvezli je do Toulons, kde již naloženi loď Yonne na zertřív ostrově, z nichž se nikdo nevrátil!

"Tak ani váš rozsudek, já tu namám nic jiného co říkati, než tento rozsudek vykonat..."

"Proklata budil tato ruka, která bojovala pro mého vraha. Proklata budil tuto hádoví strážka, pro kterouž nyní šlapu. Běda těm padouchům, kteří ten rozsudek vynесли, trest boží je nemine. A třebas byli dnes ještě nachem odtíni, třebas měli v rukou nejvyšší moc, kteréž tak hanobně zneuzívají,—však přijde den, v němž bude jejich neohodněný obek na čáry roztrhán a v prach záblán, v němž budou ti bidáci od celého světa prokleti. A já vám jistě, že ten den přijde, neboť jest Báh spravedlivý. Ty bolestné vzdechy a nářky všech těch nešťastníků, kteří jsou nevinně vržděni, ozývají se až k trůnu nejvyššího soude,—jediné pokytní jeho ruky, jediný blek postáží, aby roztrhl ty bidníky..."

Jen sem nevolajte ty pochopy; raději vyřičte mou klebounu tím padouchům, kterým sloužíte. Také vy budete někdy se mnou souhlasiti, také vy si budete vzpomínati na má slova a vaši otrod budou pronášet tužé kletby. Běda vaší vlády, já jí vidím zpusočenou, zhanobenu a roztrhanou vinou těch bidníků, jež tak huboko nenávidím, že jedu právě s takovým počtem do vyhnanství, jako když člověk utíká před nakázlivým morem. Já jsem připraven, konejte svou povinnost..."

Camerata mrtil velkokřídlem žestat legie, kteréž měl někdy čísař na prsa připnul, o zem, a záplnul na něj.

"Do vězení s tím buřtem!" zvolal velitel, "a sice do toho nejhoršio, kteréž zde jest, aby to uctil, jak se takoví odbojníci trestají..."

"A vy v skutku myslíte, že mne můžete pokoutit, když jsem já v tuto hodinu se světem své úty uživil, a když jsem hotov i nejtřepnější smrti, jakou jen dábel vymyslet může, vašího jiti? Princ Camerata snese již všechno a zůstane při tom docela chladným. Jen si ještě vymyslete něco horsiho na mne, ale toho ode mne neočekávejte, že ze svých úst něco jiného vypustím než kletbu. Ustupte ode mne," obřel si pak na pochopy, kteří se nám sápati počali, "a neopouštějte se na mne sánuti. Prvního, kdo se ke mně přiblíží, roztrhám pěsti, anebo ho ukřím. Princ Camerata půjde do svého vězení bez vaší pomoci..."

"A spozorujete-li dost málo na tom odbojníku, že chtěl přehnoutu," pravil velitel, ja nyní hrđím se chováím vězeň ještě více rozvztekle, zasmělte ho jako psa... ale ne, jen ho postřelíte, abychom ho mohli v železech na Cayenne postáti..."

Princ si těchto slov ani nevšimnul a kráť prvním krokem po trávníku do svého vězení.

Ředitel tohoto vězení, jenž byl pořízkan velitelovi, musel jeho podkáz píseň vykonati.

Odvedli prince do tmavého a tšného žláře, v kterémž musel žíti s dvěma vězni líti. Jen za zmíňímňm úřkým okněm padalo tam světlo světla. Zářep v této dfti byl nesnesitelný. V kontě bylo trochu zpuštělé slámy, která sloužila za lože, mimo to... měl starou židli, pak chleby, a vodu společně s ostatními vězni, v jeho společnosti musel ku zůstání svého trestu zůstati.

Jeden z těchto hrubých chlápů byl galejí trestanec a druhý měl obličej jako anglický pes, a byl vzteklý, jako jedovatá zmije, ježť žilá na koňst, aby do ní své dovedat zub zaháfo. Byl to John, služebník falešného vojvody de Medina.

Když se princ Camerata zertřívých šprýmů a bouření těchto svých spoluvězňů zřátosti nechtěl, postavili se proti němu ko nepříteli, i použili každé příležitosti, jen aby ho mohli potapat a pozlobit.

Někdy zas si dal Camerata tyto smrovdé útoky říkat, poněvadž s nimi vůbec do žádného styku vstoupiti nechtěl. To ale povážil jeden i druhý za hábitost, a byli pak ještě držejší a nesyťadajší.

Zvláště ten klábosný Angličan, nemohá si na nikom jiném vztek vyřiti, držáti a popuzoval shovívavost prince, až ho konečně trpělivost přela. Chytil Angličana v páli těla a stiskl jej tak silně, že v něm všechny kosti chrupaly a že mu sklesly ruce jako bez vlády k zemi.

"Ale hrome," zasměnal John, "vy jste mne celého rozlámal..." "Já vás uduřil jen na nějaký čas neohodněno. Teď aspoň vyřte, že se mnou nejsou žerty. Já vám tentokrát na zdraví neublížím. Za dva dni budete moje zase rukami vládnouiti; ale dostanu-li vás ještě jednou do náruči, pak z toho také lehece nevjděte..."

Po té se princ uložil na slámu, jako by se bylo nestalo, a spal doela bez starosti.

Jestí přede dnem byli všaňová, kteří měli být na Cayenne vyvezeni, do velké železného vozů naloženi a pod silnou stráž k nádráží dopraveni. Tam již byli vagony se zamříženými okny pro nich pichystány. Nastříkali je do nich, a do každého vozů dali také několik obzobletých vojáků a odvezli je do Toulons, kde již naloženi loď Yonne na zertřív ostrově, z nichž se nikdo nevrátil!

"Tak ani váš rozsudek, já tu namám nic jiného co říkati, než tento rozsudek vykonat..."

zemi, aby byli odsud buřto na Cayenne, anebo na ostrovy, před Guyanou ležící zavezeni.

Když byli tyto nešťastníci na loď vedeni, stálo proti nim šest dní namřížených, a po obou stranách byly řady silně obzobletých vojáků, aby každou vapouru a každý pokus o útěk zamezili.

Princ Camerata hleděl na všechny tyto přípravy hanebné vlády s opovržením, a tento svůj osud sdílel se sto jinými muži, kteří byli pro své politické smřněni k zavezení odsouzeni, a mimo to ještě asi s dvěma sty sprostých zločinců. Všichni museli bez rozdílu do dolejších prostor lodě se sšatati, a kolem těchto prostor byli strážníci se zamříženými okny. Mezi tolika lidstvem panoval, jak se samo sebou rozum, nesnesitelný pach, a k tomu ještě ta myšlenka, která byla pro každého počítive nesnesitelnou, že zde musí s nejhorším vyvrhelom člověčenstva pohromadě býti.

V okolních strážnicích byli vojáci a nabítnými puškami, kteří mohli zamříženými okny celou vnitřní prostorů přehlédnouti.

Naloženi loď Yonne vyplula na moře, a po celý čas, co se plavba trvala, bylo odsouzeněm jen málo kři dovoleno, na žertvá vzduch vyřiti, a to jen tentokrát, když nebylo výkolu nic jiného, než vola a otloha.

Konečně se rozlítla na loď zpráva, že jsou brzo již na místě. Již se chýlilo k večeru, když připlula loď k ostrovům, na něž měli být odsouzeni vyzaeni. Jsou zde zvláště tři ostrovy, kteréž nedávko Guiany pade jedním Camerata se moře vystupují: jeden ostrov slove královský, druhý žertvá a třetí sv. Josefa.

Velitel těchto trestánců osady sídli na ostrově královském, žertvá ostrov jest ustanoven pro politické zločince a ostrov sv. Josefa pro ostrovní trestance, kteří se sem z francouzských galejí zavážejí, aby zde zabývali.

Když byli galejí trestanci na ostrov sv. Josefa vyzáeni, byli pak Camerata a jeho druhové na malých lodích od veslů na žertvá ostrov odvezeni.

(Pokračování)

Prisný soude.

Napod. Maurice Jéka. (Dokůnání)

Za nedlouho byla litva rozhodnuta. Biterň hára nepřítelova, v středu prolomena, nemohla se dlouho držeti a vojsko nepřítelcké, dokonale poraženo, hledalo spása svého v dřímání útku.

Kapitán László krvácel z pěti hlubokých rán...

Nepohodlněji, nejkřavěji zraněna mu do srdce, jen to cítil, jen na tu myslil. Všechny ostatní zaboží řas, jako by ho boleli vřněti.

Věchní, kdo by se ho boje na lítku mu byli, divili se až kleně jeho udatnosti. Věchní pravili, že tak bojující může jen člověk, kdo zrtěly záměrně smrt hledá. Kde křto nejdutnější přeloy, kde smrt nejdutnější své hlo—všit, tam, jen tam b... László.

Každý radoval se z této doby těžké vítězství, jen dva mužové nesyťdeli všeobecnou radost.

Starý generál a kapitán László. Když několik hodin po bitvě celý táup v padě státi, přivláčil generál v plášť před ni a velal, aby sestoupila se do žverce. Nikdo nestál, co se diti ba. Šbor dřívěrných postavil se do středu žverckránu.

"Vojáci, první staršíků vojské vše do všeobecného ticha, přitíměte díky mé za dobyté vítězství. Kázal jsem vám zde se shromáždiiti, abych nejedutnější z vás ve jménu vlády odměnil. Páni dřívěrní, kdo zasluhuje prvního vyznamenání?"

Johnohasné jmenován syn generála.

"Kapitán László, přistup sem!" László—na smrt bledý, sotrka poznání—předstoupil. Misky připnul mu generál žesté vyznamenání na prsa. Jak třásla se při tom ruka otceva!

Hlučné, všeobecné "Stáva" pozdravilo vyznamenání.

Když i ostatní, jichž jména generál předčítal: dal, vyznamenání poděleni byli, otevřelo se na pokynuti generálovo žertvá žverca a dvě baterie vjezy do něho.

Vojnové pohlíkli tázavě na sebe; nikdo netušil, co loď vojskové zámřil.

Děla jsou nabita a postavena před vá. Dřívěrní zapálili zápalky a očekávali dalších rozkazů.

Když bylo vše v pořádku, vjeť opět starý generál do žverce a pravil: "Vojáci! Právě jsem odměnil udatnost, ale nyní musím potrestati toho, jež před vámi obhrovnati musím pro zanedbání nejvřtější povinnosti."

V tomto okamžiku sebyto mezi druhými, v bojích ostřížými bojovníky nikoho, jenž pma by nebyla pronikla palčíra bolost. Ukrajně slovo těch nikdo neočekával, vjechni se šakosti útkali.

"Kadý z vás konal dne svého povinnosti; kdož byl tedy as ten, jenž sponěl, že jest vojákem?" Generál pokrůoval: "Zločin mne, dšatovník; a neboť lahje, muso odprovdniti; v ošstí v došbě nejohodněnějšího prápori s osudnými zřadili se zločnicko hoři. Neopřítají ani přitopotati, jaký trest jim stáje; vje to-

věchní. Jen toho lalim, že první mezi vámi, jediný, ježob trestati musím, máji vlastní syn jest."

Zraký všech utkvěly na mladém dřívěrníku, jenž klidně se generálova poslouchal.

"Pán kapitán László předstoupil!" zvolal hlasem silným starý pán. Kapitán poslechl.

"V okamžiku tomto," pokrůoval generál, "nesojí syn před otce, nřběř zločince před soudem. Vtera dán vám rozkaz, abyste přelil Maroia a nepřítelce zaskoží. Jest to pravda?"

"Ano, pane generále!" "Však vy jste dojel tolika na břeh Maroia a tam odevdal jste velení kapitánu Nagyma—jest to pravda?"

"Ano..." "Pak opatřil jste mužstvo sobě svědění a neposlal mých rozkazů, odebral jste se na nádvěřevu své rodiny. Jest to pravda, pane kapitáne?"

"Vše, vše jest pravda..." "Když se bitva již rozzařila a jána jedná proto, že pravé křido vedl všeobecně ukálen, sestupovati počala, vrátit jste se v rozhodném okamžiku na bojště. Jest to pravda?"

"Já to jest pravda..." "Ano..." "Pak opatřil jste mužstvo sobě svědění a neposlal mých rozkazů, odebral jste se na nádvěřevu své rodiny. Jest to pravda, pane kapitáne?"

"Vše, vše jest pravda..." "Když se bitva již rozzařila a jána jedná proto, že pravé křido vedl všeobecně ukálen, sestupovati počala, vrátit jste se v rozhodném okamžiku na bojště. Jest to pravda?"

"Já to jest pravda..." "Ano..." "Pak opat